

DE POSTRIJDER

DER PROVINCE LIMBURG

WEEKBLAD VERSCHIJNENDE ELKEN ZATERDAG

BUREAU & REDACTIE: Drukkerij COLLEZ
Rue de l'Église (Stoederspoort)
— TONGEREN —
Postчек N° 24865. — Telefoon 23.

AANKONDINGEN.
Drie per regel . . . . . fr. 1,00
Tusschen Allerlei en Provincie-
nieuws, volgens overeenkomst.
KLIEINE AANKONDINGEN:
Van 1 tot 4 regels . . . . . fr. 3,00
Bijna regel meer . . . . . fr. 0,75

De Gulden Middelmaat

Op alle gebied zij de wind in de streek der demagogie en hij blaast over ons land. Demagogie op sociaal gebied; demagogie op politiek gebied! Demagogie in den taalstrijd.

Laat ons voor heden op dit laatste terrein stilstaan.

De gezonde rede zegt dat een klein landje welk tusschen 4 landen met zeer verschillende talen ligt, een landje met internationale havens als Antwerpen en Gent dat van den uitvoer moet leven, ja geen eigen taal bezit, daar het Vlaamsch een tak is van het Nederlandsch, en het Belgisch-Fransch, net als 't Zwitsersch of Kanadeesch Fransch, van de Fransche taal deel maakt, terwijl het Waalsch eigenlijk geen taal is, de rede zegt dat België gansch zou moeten openstaan voor ten minste vier talen en de eentaligheid in zulke gemeenschap als de onze een dwaasheid is.

Vroeger regeerde hier de meerderheid toen Brugge en Antwerpen de groote havens van Noord-Frankrijk en Europa waren en terzeldertijd de stapelplaatsen van den handel van het Zuiden, het Westen en het Oosten.

Onze Vlaamsche gemeenten in de middeleeuwen met hunne duizenden en duizenden werklieden, moesten zoowel van den uitvoer leven als nu de Vlaamsche tekstiel- en andere arbeiders. Dat brengt onze aardrijkskundige ligging noodzakelijk mede.

Hancel met den vreemde brengt natuurlijk kennis van talen bij, en een land van uitvoer en nijverheid mag niet vergeleken worden aan een land van akkerbouw, waar de behoefte meerdere talen te kennen, zich nog niet opdringt.

Onze voorouders hadden echter de noodzakelijkheid, der meentaligheid, zoo goed begrepen, dat zij zoowel in de middeleeuwen als in de XVIIe eeuw, verscheidene talen spraken en schreven, waaronder ook het Spaansch en het Italiaansch.

In alle landen der wereld vond men Vlamingen; kooplieden, nijvermakers, werklieden, stielmannen en kunstenaars. Hoe zouden deze laatste aan de hoven van Frankrijk, Engeland, Spanje, Duitschland, Polen en Italië gehecht geweest zijn, hadden zij geen vreemde talen gekend?

Men weet dat vooral Vlaanderen vroeger een middenpunt van beschaving en artisten was; schilders, beeldhouwers, bouwmeesters, etsers en muzikanten, terwijl de meertalige Vlaamsche geleerden en humanisten ontelbaar waren en ook dikwijls uitwaken.

Nu nog, veel meer dan vroeger, dringt de kennis der talen zich op, gezien, dat de wonderlijke uitvindingen sedert een eeuw samen met de economische noodwendigheden de volkeren dichter bij elkander brengen en de afstanden afschaffen.

Het is een genoeg gekend verschijnsel dat een Vlaming het gemakkelijkst vreemde talen aanleert en bovendien het Belgisch land bewoont waar drie talen gesproken worden. Indien men in het onlerwijs de levende talen meer en beter aanleerde, zou het voor een Vlaming maar een kinderspel zijn twee of drie talen te kennen.

De taalkwestie in België is maar een zaak van goeden wil. Fanatieke lieden, zetten voor een valsch beginsel van eentaligheid 't land in rep en roer.

Voor den oorlog waren de Groot-Duitschers en Groot-Nederlanders, onder de Vlamingen een uiterst zeldzame uitzondering. Van Ditschers en Ditschland sprak niemand, tenzij een poët die zich wilde onderscheiden, maar dit was maar literatuur. Men sprak echter van het Vlaamsch, de Vlaamsche taal en de Vlaamsche beweging en men voelde zich Vlaming in België.

Van separatisme was er in België maar sprak bij zekere Waler als Destrée en die wisten dit maar, omdat, volgens hen, de katholieken te lang aan het hoofd van het land bleven.

De scheurmakerij en de verloochening van het woord Vlaamsch of Vlaming, dagteekent slechts van einde 1914 toen de Ditsche overwerldigers het activisme in het leven riepen, enkel om politieke plannen te kunnen uitvoeren en België met Vlaanderen en de Vlaamsche taal kapot te maken ten voordeele van Duitschland.

In plaats van na den oorlog tegen die Ditsche politiek te reageren, heeft men haar eerst van ver gevolgd en haar allengskens van dichtbij genaderd. Men heeft de extremisten laten begaan.

Men had echter de gulden middelmaat moeten kennen: een land, dat een middelstand mist, is vroeg of laat verloren zooals b.v. Rusland.

In medio virtus: is altijd een wijze levensregel geweest en de gulden middenweg is de zekerste.

De goede Vlamingen die aan België getrouw en verkleefd zijn, hebben op weinige uitzondering na, de horecauile stieren maar laten beaan. Zij hadden onrechtelijk het niet een lasso om den nek te werpen. Aldus is oneindig veel kwaad gebeurd. Waarom zuchten of klagen of 't verleden betrouwen? Beter zou men handelen voor de toekomst, het is immers niet te laat.

Wie zien dat de extremisten al te samen dezelfde koord trekken. Waarom zouden de gematigde Vlamingen hetzelfde niet doen? Die samenwerking zou het eenig middel zijn om den vrede in het land te herstellen zonder echter iets van de redelijkheid en de rechtvaardigheid tusschen België prijs te geven.

Het is zeker laat dit werk aan te vangen maar vrije Vlamingen kunnen het nog doen en de extremisten doen begrijpen dat de Vlaamsche, Brabantse en Limburgsche gemeenten met België zullen staan of... in 't niet zullen vallen.

6.500 kandidaten voor 400 bedieningen

Meer dan eens werd de aandacht vestigd op het feit, dat onze jeugd der middelbare scholen, welke na hunne studien de samenleving ingaan « zonder middelen van bestaan » en wat erger is, zonder hoopvolle vooruitzichten op een behoorlijk bestaan. De loopbaan van bediende, zoo in de openbare als in de private besturen, is overbevolkt. En het mag een sociaal euvel geheeten worden, dat zoovele duizenden jongens den arbeiderstand ontvluchten, de vakscholen van kant laten, terwijl er groot te kort is aan geschoolde en aan gevormde werklieiders in onze bedrijven, waar de jonge mannen van technische vorming een behoorlijk bestaan is verzekerd.

Met onze christelijke arbeidersorganisaties hebben wij er meer dan eens den nadruk op gelegd, dat de arbeid in eere dient hersteld.

Immers, wat gewordt er van onze jeugd, welke na de middelbare school den strijd voor het leven moet aanvangen? Een typisch voorbeeld van de reukachtige overbevolking der loopbaan van bediende kan men vinden in het feit van den prijkskamp van verleden Zondag, uitgeschreven door de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwensen. Deze heeft 400 plaatsen van « aangestelden » te begeben, bedieningen met een aanvangswedde van 90° fr. en een maximumwedde van 2000 frank per maand — dit laatste natuurlijk na een heel leven van arbeid.

Voor die 400 plaatsen hebben zich 6.500 kandidaten op het examen aangeboden, 6.500 jongelingen die Zondag moeren ondergebracht werden in de groote hall van het Eenweestpaleis van den Heycol. Dit is geen alleenstaand feit, want voor elk examen, dat door een openbaar bestuur wordt uitgeschreven, bieden zich duizenden kandidaten aan, wanneer er maar een paar honderd plaatsen te begeben zijn.

Dit is het verkeerde resultaat van de uitbreiding van het middelbaar onderwijs. En hier heeft de regeering schuld aan, daar zij niets heeft gedaan om de middelbare studien op te voeren tot een selectie van de beste elementen. Ook de ouders hebben er schuld aan, omdat zij verwarloozden hun kinderen aan een degenlijke beroepsoriëntatie te onderwerpen en na te gaan of er voor hun jongens toekomstmogelijkheden bestaan in de loopbaan van bediende.

Aldus wordt het proletariaat « met den stijven halskrag » gevormd, zooals onlangs in den Senaat werd gezegd, een leger van misnoegden en mislukten, welke een gemakkelijke prooi worden voor alle extremisten. Dit is een sociaal gevaar, maar het is vooral een betreurenswaardig iets voor de toekomst dezer jongens.

Onze nijverheden en fabrieken vragen geschoolde arbeiders, gevormde werklieiders, technici. Onze vakscholen staan open voor alle jongens. Daar ligt de weg van een betere toekomst voor zoovele jongens, die na hun lager onderwijs den weg naar de vakschool moeten kiezen.

Op het laatste congres van het Middelbaar Onderwijs, te Brussel, verklaarde Mgr. van Eynde, Vicaris-Generaal: « Het is een sociale plicht de ouders beter in te lichten over de toekomstmogelijkheden van hun kinderen en de keuzen voor d'zoo loopbaan beter te leiden. Het mag niet dat de steeds talrijker mislukten van het middelbaar onderwijs op onrustwekkende wijze het leger der geklasseerden zouden aanvullen, terwijl ons land gebrek heeft aan geschoolde arbeiderskrachten ».

Het examen van de 6.500 kandidaten voor 400 plaatsen moet de ouders tot nadenken brengen, willen zij hun kinderen een toekomst voorbereiden.

Kamer

DE BESTUDDINGEN VAN REX.

De namiddagzitting der Kamer van Dinsdag namiddag werd besteed aan eene verklaring van de regeering over de bestuiddingen van Rex tegen Minister Wauters, oud-minister Jaspas en professor Allard, in verband met hunne bemoeienissen in zaken levering van wapenen en vliegtuigen aan de Spaansche regeering.

M. Marek, Minister van Verkeerswegen, en na hem Minister Wauters legden eene breedteverklaring af betreffende deze kwestie, waaruit blijkt dat geen onrechtmatige handelingen zijn gepleegd, dat het pakt van niet-inmenging niet werd geschonden.

De rexisten zijn dan ook van eene kale ruz thuis gekomen. De redevoeringen die uitgesproken werden, waren als zoovele mokerslagen, die ze dubbel en dik verdiend hadden, en door elk rechtgeaard burger worden goedgekeurd.

Het begon heel kalm met een even nauwkeurige als laconische uiteenzetting van Minister Marek. Daarop kwam Minister Wauters aan het woord die, persoonlijk in de zaak betrokken, niet minder tinnig toon aansloeg. Zoo deed ook de heer Murrel, lenri Ja-par en beider tusschenkomst was de gewenschte voorbereiding tot de even kort als striemende afstraffing van den Eerste Minister zelf, die daarop volgde.

Want daartusschen plaatste zich eene redevoering van den heer Lerrutte die eindigde met de zeer theatrale overhandiging aan den heer Janson van een geheimzinnig en gesloten omslag waar fotografische documenten in staken die naar het schijnt nog veel bezwaarder zijn dan deze die door Minister Marek als zeepbellen waren ka, of gestokt. De heer Janson nam den omslag met een vies gezicht aan, begaf zich naar de spreektribune en laconerde vandaar de vraag die gansch de Kamer in teeljuichingen deed losbarsten: « Mijnlieer Lerrutte, hebt gij die documenten zelf gestolen? »

En dat was dan nog maar de eerste van een reeks mokerslagen die 'ij op Rex om meer voornamelijk op Degrelle deed neerkomen.

Ten slotte verklaarde Minister Janson, dat hij die documenten niet wilde zien. Ik zal zij die omslag niet openen, zegde hij. Dat gaat mij niet aan. Wendt u tot het Gerecht. Of liever, neen, deze weg is nog niet de rechte. Vermits zij de regeering Van Zeeland en de ministers in beschuldiging stelt, dan is het uw plicht hier in het parlement rechtsvervolging tegen die regeering te vragen. Gij zult het niet aandurven, want gij weet dat de openbare meening u veroordeelt.

M. Janson werd door de gansche Kamer langdurig toegejuicht.

Wanneer M. Janson het spreekgestoelte verlaat, laat hij den omslag met de documenten lig en M. Lerrutte neemt den omslag weg, en verlaat de zaal onder algemeene uitjuichingen.

Nadien hoorde men den h. Bodart. Dit Waalsche kristen democratische kamerlid heeft een redevoering van meer dan twee uur en half afgestoken waarin hij op een manier die bijwijlen werkelijk aangreep, in geuren en kleuren de werkelijk ploertige houding van Rex tegenover hem uiteenzette. De redevoering werd door de Kamer met gespannen aandacht aanhoord. Mijn geval is een typegeval, zegde de heer Bodart, wat Rex met mij heeft gedaan, deed het met vele anderen. Een vlag van ware verantwoordelijkheid ging meermaals over de vergadering, wanneer kamerlid Bodart uitweidde over de weersprekende wijze waarop Degrelle en zijn trouwanten den spot drevten met zijn erge zenuwziekte en hem in woord en beeld als een gek voorstelden.

Dat twee Rexisten de heeren Fasbender en Collet tenslotte zoo walgden van de praktijken van hun « chef » dat ze den moed vonden om de praktijk eenigszins af te keuren, bewijst wel tot in welke maat het eindelijk tot hen doorgedrongen was welk een kevel aan hun hoofd staat.

Het mond- en klauwzeer

Een krediet van 7 miljoen voor de getalsterden.

De h. Pierlot, minister van Landbouw, heeft tijdens de bespreking van de begroeting van Landbouw in den Senaat een amendement ingediend, strekkende tot het uittrekken van een krediet van 7 miljoen frank, dat zal worden gebruikt om aan de minder goeude landbouwers een tegemoetkoming te verlenen uit hoofde van schade geleden door de epidemie van mond- en klauwzeer.

In zijn rede heeft de minister uiteengezet aan welke categorie van getalsterden

de vergoedingen zullen worden toegekend. Hij heeft er insgelijks op gewezen dat de minister van Financiën met deze resching zijn instemming heeft betuigd.

De taks op de noodslachtingen.

De Senaatscommissie voor Financiën heeft Dinsdagmorgen, in aanwezigheid van den minister van Landbouw en van den minister van Financiën, een langdurige bespreking gewijd aan het wetsvoorstel Sobry, ter afschaffing van de taks op de noodslachtingen van vee.

Slijts het aandrigen van talrijke leden heeft de minister van Financiën zijn instemming niet betuigd met het voorstel, omdat hij geen goedkeuring wilde hechten aan een vermindering van inkomsten, die door nieuwe inkomsten moet worden vergoed.

Op voorstel van M. Van Overbergh, waarbij de andere commissieleden zich aansloten, heeft de heer De Man ten slotte beloofd dat hij de kwestie opnieuw zal onderzoeken en zal aandrigen op hervorming aan het belastingstelsel.

Het mond- en klauwzeer neemt af.

Tijdens de week van 21 tot 30 Januari 1938, werden er in de provincie Antwerpen 116 nieuwe haarden, verdeeld over 52 gemeenten, vastgesteld; in Brabant 69 over 52 gemeenten; in West-Vlaanderen, 37 over 29 gemeenten; in Oost-Vlaanderen 112 over 61 gemeenten; in Henegouwen, 119 over 91 gemeenten; in Luik 149 over 52 gemeenten; in Limburg 42 over 26 gemeenten; in Luxemburg 204 over 63 gemeenten; in Namen 132 over 74 gemeenten, wat een totaal heeft van 980 nieuwe haarden, verdeeld over 495 gemeenten.

Vergeleken met de week van 19 tot 25 December, met 3877 haarden in 1279 gemeenten, stelt men vast, dat deze verschrikkelijke plaag gelukkig iets of wat afneemt.

Het stijgen van het indexcijfer

WAARAAN DIT MOET WORDEN TOEGESCHREVEN.

In het Brusselsch blad « La Libre Belgique » vinden wij desangangende de volgende bijzonderheden vermeld.

Het indexcijfer bezogt ons deze maand de onangename verrassing van plots met 3 punten te stijgen. Dit was heelemaal niet te voorzien.

Aldus werd het cijfer 766 bereikt tegenover dit van 708 van voor een en van 685 van voor twee jaar.

Zoals reeds gemeld heeft deze ontidige stijging als oorzaak gehad, het mond- en klauwzeer, dat onder het vee is uitgebroken, kwaal die thans gelukkig schijnt af te nemen.

Het zijn inderdaad haast uitsluitend de beenhouwersproducten die de stijging hebben veroorzaakt ten gevolge het gering aanbod van vee op de markt.

Dit feit werd des te meer opgemerkt, daar de vleeschwaren tot hertoe nog betrekkelijk vast bleven.

Het varkensvleesch steeg niet meer in prijs tot op einde 1937. De sterke vraag naar ossenvleesch, heeft den prijs, aangezien der geringen voorraad, sterk doen in de hoogte gaan.

Het indexcijfer voor de maand December betuigde reeds eene geringe neiging tot verhooging der beenhouwersproducten.

Over het gansche land verdeeld, betekende deze verhooging slechts enkele centiemmen voor ieder artikel.

Tijdens de maand Januari is de stijgende beweging nog sterker geworden evenals algemeen.

Gemiddelde prijzen voor het land.

	Per kgr.	Verhooging tijdens 1 maand.
Ossenvet	fr. 6.28	fr 0.23
Ribstuk	24.20	0.82
Gehakt	12.09	0.78
Soepvleesch	11.77	0.61
Varkens koteletten	20.61	2.72
Spek	13.67	2.22
Inlandsch wit vet	12.05	1.80
Beuling	8.52	0.43
Leverpastij	15.27	0.53

De verhooging die men aldus kan vaststellen is de eenige rede waarom het indexcijfer in Januari zoo steeg.

Men mag zelfs zeg en dat die verhooging nog sterker zou zijn geweest en een tiental punten zou hebben bedragen zoo andere artikelen niet in waarde waren vermindert.

Vastgesteld werd de daling van den prijs van het brood met 7 centiemmen per kgr. De prijs der eieren zakte met vier centmen; de boter met 30 tot 50 centmen per kgr. naar gelang de herkomst.

Verder werd vastgesteld de trage maar beteekenisvolle prijsvermindering der verbruiksoliën, van azijn, zeep en chocolade. Dit is het resultaat van de daling der wereldprijzen.

Wat de kleedingsartikelen betreft, deze worden stilaan duurder.

Over het algemeen verwacht men zich aan eene daling der prijzen tenzij eene niet te verwachten koude tijdens de maand Februari zulks moest tegenwerken.

Prof. Baudhain besluit dat de toekomst voor het indexcijfer er ten slotte rooskleuriger uitziet dan dit van de maand Januari wel laat verhoopen.

De Burgeroorlog in Spanje

Generaal Franco heeft eene regelmatige regeering samengesteld, waarvan hij de hoofdminister is.

In een interview, toestaan aan het te Buenos-Aires verschijnende blad « Prensa » heeft generaal Franco zijn denkbeelden omtrent den nieuwen Spaanschen staat uiteengezet.

Het nieuwe regime, aldus zegde Franco, zal traditioneel Spaansch zijn: een staat, een vaderland, een geest en een macht. De staat zal een nationaal-syndicalistisch karakter dragen, de korporaties zullen de raadszende en constructieve organen zijn; het ideaal is Spanje groot, sterk, rechtvaardig en menscheijk te doen zijn.

Op de vraag, of er een volkstemming gehouden zal worden, antwoordde Franco: « Dat is niet noodig; het volk heeft zijn uitspraak reeds kenbaar gemaakt. Als een volk vecht en sterft met een heldenmoed zoals het onze heeft gedaan voor een edele en welbewuste zaak, met een eengezind streven en een gemeenschappelijk ideaal, dan is het overbodig, nog eens te vragen, welken weg het wil inslaan. »

« Wij kunnen thans wel zeggen », ging Franco voort, « dat tachtig van de honderd dergenen, die aan den kant der rooden strijden, onze zaak toegedaan zijn en naar onze overwinning verlangen. »

Wij hebben een programma. De nieuwe wetten, welke thans ontworpen zijn, hebben het doel dengenen, die door het werk hunner handen in hun levensonderhoud voorzien, een waardig bestaan te verschaffen. Iedere Spanjaard heeft recht op een minimum aan welvaart en een maximum aan waardigheid; voorts gelijk recht voor allen, gelijke plichten en bescherming voor de zwakken. Onze leus is geen huis zonder een vuurtje in den haard, geen gezin zonder brood. »

Generaal Franco gaf vervolgens een overzicht van de hervormingen, welke reeds in Spanje ingevoerd zijn. Hiertoe behooren: de steun aan de ketinnen van arme strijders, hetgeen den staat miljoenen per maand kost, de wekelijksche één-schoteldag (Vrijdag), gezinskon en tal van andere hervormingen.

Met betrekking tot de buitenlandse vrijwilligers zijde generaal, dat dezen eerst door het nationalistische Spanje verworven zijn, nadat 35.000 buitenlandse vrijwilligers zich over de Fransche grens naar het republikeinse Spanje begeven hadden en tegen de zuiver-Spaansche nationalisten aan het front bij Madrid streeden. « De aan onzen kant strijdende vrijwilligers », aldus Franco, « vormen slechts 6 t/h van onze totale sterkte. Hun hulp is van zuiver moreelen aard. »

« Onze buitenlandsche politiek », zoo zede Franco ten slotte, « zal gericht zijn op vrede en vriendschap met alle landen, hoewel wij in onze harten de herinnering zullen bewaren wie, in de ure des gevaars, onze vrienden en onze vijanden zijn geweest. »

Wat den oorlog betreft, deze zal wellicht spoediger eindigen dan de wereld verwacht. »

Het bombarderen van open steden. Internationale tusschenkomst.

De Spaansche burgeroorlog neemt gedurende de laatste dagen een wending aan, die er wel op berekend is ook het hardste hart van bangheid te doen opengaan. De luchtbombardementen die door beide partijen gelijkelijk van stapel worden gelaten, vermeerderen zich bijna in eenparig versneld tempo; steden, die ver buiten het eigenlijke oorlogsgewoel liggen, worden opgezocht en honderden niet-strijders worden van deze ondernemingen bereids het slachtoffer.

De Britsche regeering heeft nu haar tusschenkomst aangeboden aan de regeering van Barcelona en de nationaalistische overheden voor het treffen eener overeenkomst tusschen de twee partijen om een eind te stellen aan de bombardementen der burgerlijke bevolking of ten minste de gevaren waaraan deze blootgesteld staan, te verminderen.

De Fransche regeering heeft aan de regeering van Londen bekend gemaakt dat zij binnenkort aan een zekere aantal mogelijkheden een gezamenlijke actie zal